

Lastensuojelun systeemisen toimintamallin kokeilu Kuopiossa

Perusturvajohtaja Mari Annika Antikainen Sosiaalipalvelujen tukipalvelut

Lapsi- ja perhepalvelujen valtakunnallisessa muutosohjelmassa (LAPE) lastensuojelu uudistuu osana lapsiperheiden palveluita. Ohjelman tavoitteena on mm. lasten ja nuorten sekä perheiden yhdenvertaisuuden lisääntyminen, eriarvoisuuden väheneminen, omien voimavarojen sekä osallisuuden ja kohdatuksi tuleminen kokemusten vahvistuminen vuoteen 2025 mennessä. Pohjois-Savon YHDESSÄ! -hankekokonaisuudella pyritään tukemaan ja kehittämään LAPE-ohjelman tavoitteita ja pitkäjänteisellä toimintakulttuurin muutoksella saada aikaan kustannussäästöjä vähentämällä korjaavien palveluiden tarvetta.

Kuopion kaupunki on yksi osatoteuttaja Pohjois-Savon YHDESSÄ! hankkeessa. Kuopion kaupungin perhepalvelut ja lastensuojelun avohuolto kokeilee lastensuojelun systeemisen toimintamallin mukaista työskentelyä ajalla 1.1.–30.6.2018. Systeemisen mallin mukainen työskentely tuo lastensuojeluun perheterapeuttista näkökulmaa, antaa aikaa laadukkaalle, kohtaavalle asiakastyölle sekä lisää monialaista yhteistyötä. Kokeiluun osallistuu yksi viidestä tiimistä. Kokeilutiimiin kuuluu sosiaalityöntekijöitä ja sosiaalihoaja sekä kumppanipalveluista (mm. KYS:n lasten psykiatrian klinikka, Kuopion psykiatrian keskus, kaupungin lasten ja nuorten mielenterveystyön yksikkö LMNY) kokeilun ajaksi saadut perheterapeutit.

Systeemisen lastensuojelun malli pohjautuu Lontoon Hackneyssä kehitettyyn ja vaikuttavaksi todettuun lastensuojelun työskentelymalliin, jolla on saavutettu merkittäviä taloudellisia säästöjä vastentahtoisten sijoitusten vähenemisenä, parannuksia asiakaskokemukseen sekä henkilöstöviihtyvyyteen ja pysyvyyteen sekä sairauspoissaolojen vähenemistä. Suomen lainsäädäntö ja yhteiskunnallinen tilanne poikkeaa Hackneystä, joten mallista muokataan pilotimalla paikallisesti toimivaa käytäntöä. Suomessa Mäntsälän kunta on ottanut mallin mukaisen työskentelyn käyttöön menestyksekkäästi.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos on LAPE-ohjelman kautta tuomassa lastensuojelun systeemisistä mallia Suomeen ja työskentelymallia kokeillaan vuoden 2018 aikana valtakunnallisesti 14 eri maakunnassa. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos tutkii mallin käyttöönottoa ja vaikuttavuutta näistä kolmesta eri kunnassa, joista Kuopio on yksi tutkimuksen kohde. Kuopion kokemuksista kerätään laajempi ja syvällisempi aineisto vaikuttavuuden arviointitutkimukseen liittyen.

Vaikutusten arviointi

Asiakastasolla lastensuojelun systeemisessä mallissa perheiden vaikutusmahdollisuudet työskentelyyn ja päätöksiin paranevat. Asiakkaiden ja työntekijöiden välinen luottamus lisääntyy, kun suoran asiakastyön määrä kasvaa ja pit-

käjänteinen työskentely vahvistuu. Työntekijätasolla työntekijöiden jaksaminen ja motivaatio paranevat, kun työskentely muuttuu hallituksi ja koettu kuormittuneisuus vähenee. Organisaatiotasolla kustannukset pienenevät, tahdonvastaiset sijoitukset vähenevät sekä palvelujen ja toimenpiteiden kokonaisuus jäsentyvät. Mikäli mallia laajennetaan Kuopiossa kaikkien tiimien toimintamalliksi, on ennakoitavissa ylimenokaudella lisäresurssien tarvetta sosiaalityöntekijöiden osalta, koska asiakasmäärän täytyy olla kohtuullinen systemaattisen toimintatavan mahdollistamiseksi. Myös terapeuttiosaamista täytyy vahvistaa tulevaisuudessa.

PoSoTe –vaikutusten arviointi

Pohjois-Savon hankekokonaisuudella pyritään saamaan aikaan huomattavia kustannussäästöjä vähentämällä korjaavien palvelujen tarvetta. Kuopion kaupungin pilotissa arvioidaan lastensuojelun systemisen mallin soveltuvuutta koko maakunnan palvelutuotantoon. Samalla kerätään kokemuksia lastensuojelutyön ja perhesosiaalityön eriyttämisestä perhekeskustoimintamallin mukaisesti.

Esitys

Perusturvajohtaja Mari Antikainen:

Perusturva- ja terveyslautakunta merkitsee pilotoinnin tiedoksi ja käy linjauskeskustelua asiasta.

Valmistelija

Juha Asunmaa

puh. +358 44 718 3701

Mari Annika Antikainen

puh. +358 44 718 6401

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyy yksimielisesti apulaiskaupunginjohtajan ehdotuksen.

Päätös

Merkittiin, että tämä asia käsiteltiin asialistan ensimmäisenä varsinaisena asiana.

Lisäksi merkittiin, että asiaa olivat esittelemässä johtava sosiaalityöntekijä Juha Asunmaa, sosiaalityöntekijä Johanna Kotimaa ja sosiaalityöntekijä Maria Partanen.

Merkittiin, että jäsen Simo Suksi saapui kokoukseen klo 12.15 ja jäsen Hanna Nevala klo 12.20 tämän asian käsittelyn aikana.

Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti apulaiskaupunginjohtajan ehdotuksen.

Juha Asunmaa, Johanna Kotimaa ja Maria Partanen poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen klo 12.41.

